

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 75. ТОМ 2
ISSUE 75. VOLUME 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 30.05.2024 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пант'юк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомеря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. – Вип. 75. Том 2. – 326 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пант'юк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів Г.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Боровик Л.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука); **Волошин С.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриценко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гук О.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор абілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа в Коніні, Польща); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомеря І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Кекош О.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко Л.М.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Мартинов Л.І.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пант'юк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначикова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Регістрація суб'єкта «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1190 від 11.04.2024 року. Ідентифікатор медіа R30-04753.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомеря І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024

© Пант'юк М.П., Душний А.І., Зимомеря І.М., 2024

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 5 from 30.05.2024)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomyra]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2024. – Issue 75. Volume 2. – 326 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andrieiev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bernes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Borovyk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities); **S. Voloshyn** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Huk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomyra** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Kekosh** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Martyniv** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiw** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskiyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustyomenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (032 – History and Archeology).

Registration of Print media entity «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers»: Decision of the National Council of Television and Radio Broadcasting of Ukraine № 1190 as of 11.04.2024. Media ID: R30-04753.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.apfn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomyra.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@apfn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2024
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomyra, 2024

УДК 373.5.016:82(100).09

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-2-21>

Леся КРАВЧЕНКО,

orcid.org/0000-0002-3148-2474

доктор філологічних наук,

професор кафедри зарубіжної літератури та полоністики

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

(Дрогобич, Львівська область, Україна) *lesya_kravchenko58@ukr.net*

Оксана ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК,

orcid.org/0000-0003-3419-1717

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання

Мукачівського державного університету

(Мукачево, Закарпатська область, Україна) *oksana.lypchanko@gmail.com*

Тетяна КУРИЧКА,

orcid.org/0009-0006-3713-1866

студентка I курсу магістратури гуманітарного факультету

Мукачівського державного університету

(Мукачево, Україна) *lesya_kravchenko58@ukr.net*

ОСОБЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТАПУ «ЕМОЦІЙНОЇ ПАУЗИ» НА УРОКАХ ВИВЧЕННЯ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

У статті проаналізовано специфіку застосування «емоційної паузи» під час вивчення ліричних творів на уроках зарубіжної літератури у старшій школі. Ми розглянули важливість вивчення лірики випускниками із психолого-педагогічного погляду, а також окреслено методологічні домінанти поетапного проведення уроків з вивчення таких творів зарубіжної літератури. Ми розкрили особливості наповнення навчального плану лірикою в 10 та 11 класах, надали приклади оформлення «емоційної паузи» під час вивчення поезії Ш. Бодлера «Вечорова гармонія», Поль Верлена «Осілля пісня», А. Рембо «Голосівки» в 10 класі, Г. Аполінера «Зарізана голубка й водограй», Р. Рільке «Орфей, Еврідіка, Гермес», Ф. Гарсія Лорки у поезії «Про царівну Місяцівну» в 11 класі із прослуховуванням доречних музичних творів, переглядом картин, скульптур, що дають імпульс для створення асоціацій, розкриття емоцій, пізнішої креації власних пейзажних образів на основі прочитаної поезії.

Також ми увиразнили, що сам етап «емоційної паузи» складається з трьох частин: підготовчої, основної та рефлексії, які дозволяють сформуванню цілісної картини для наступної інтерпретації вірша на занятті, тобто синтезують емоційне мислення та критичне із застосуванням знань з літературознавства, філософії, культурології тощо. Так ми окреслили, що імпульс, провокований «емоційною паузою» не лише розширює уяву старшокласників, їхній творчий потенціал, світогляд, але й покращує емоційний інтелект, розвиває емпатійну складову через злиття учнів з ліричним героєм. Також ми зауважили важливість проведення такого етапу заняття як ефективного елементу розвитку особистості старшокласника, його самосвідомості, морально-ціннісної парадигми внутрішньої опори, що корелює із психологічно-когнітивними особливостями розвитку учнів, спираючись на дослідження науковців щодо ментально-емоційного спектра впливу лірики на підлітка /дорослу людину.

Ключові слова: «емоційна пауза», методика викладання зарубіжної літератури, старша школа, ліричні твори, психолого-педагогічні особливості навчання.

Lesia KRAVCHENKO,

orcid.org/0000-0002-3148-2474

Doctor of Philological Sciences,

Professor at the Department of Foreign Literature and Polonistics

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Lviv region, Ukraine) *lesya_kravchenko58@ukr.net*

Oksana LYPCHANKO-KOVACHIK,
 orcid.org/0000-0003-3419-1717

*Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor at the Department of English Language
 and Literature with Teaching Methods
 Mukachevo State University
 (Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine)
 oksana.lypchanko@gmail.com*

Tetiana KURYCHKA,

orcid.org/0009-0006-3713-1866

*Student of the 1st year of the Master's Degree at the Faculty of Humanities
 Mukachevo State University
 (Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine) lesya_kravchenko58@ukr.net*

A FEATURE OF THE IMPLEMENTATION OF THE «EMOTIONAL PAUSE» STAGE IN THE LESSONS OF STUDYING LYRIC WORKS OF FOREIGN LITERATURE IN HIGH SCHOOL

The article analyzes the specifics of the use of the «emotional pause» during the study of lyrical works in foreign literature lessons in high school. We have clarified the importance of studying lyrics by graduates from a psychological and pedagogical point of view, as well as the methodological dominants of the stage-by-stage lessons on the study of such works of foreign literature. We outlined the peculiarities of filling the curriculum with lyrics in the 10th and 11th grades, provided examples of creating an «emotional pause» during the study of the poetry of S. Baudelaire «Evening Harmony», Paul Verlaine's «Autumn Song», A. Rimbaud's «Votes» in the 10th grade, G Appolinera's «Slain Dove and Water Play», R. Rilke's «Orpheus, Eurydice, Hermes», F. Garcia Lorca's poem «About the Moon Princess» in the 11th grade with listening to relevant musical works, viewing paintings, sculptures that give impetus to creation associations, disclosure of emotions, later creation of own landscape images based on read poetry.

We also emphasized that the «emotional pause» stage itself contains three parts: preparatory, basic, and reflection, which allow us to form a complete picture for the next interpretation of the poem in class, i.e., synthesize emotional and critical thinking with the application of knowledge from literary studies, philosophy, cultural studies, etc. Thus, we outlined that the impulse provoked by the «emotional pause» not only expands the imagination of high school students, their creative potential, worldview, but also improves emotional intelligence, develops an empathic component through the merging of students with the lyrical hero. We also noted the importance of conducting such a stage of the lesson as an effective element of the development of the personality of a high school student, his self-awareness, the moral and value paradigm of internal support, which correlates with the psychological and cognitive features of the development of students, based on the research of scientists on the mental-emotional spectrum of the impact of lyrics on a teenager/adult.

Key words: «emotional pause», method of teaching foreign literature, high school, lyrical works, psychological and pedagogical features of education.

Постановка проблеми. Вивчення лірики посідає чільне місце у дидактичній системі впровадження навчання зарубіжної літератури у старшій школі. Відповідно до вікових особливостей у підлітків розвивається творче мислення із домінантами критичного переусвідомлення дійсності. На уроках літератури можна підсилити розвиток асоціативного елементу творчого мислення, уяви із вкрапленням знань з культурології, особливостей літературного процесу, психології під час вивчення лірики. Лірика виражає почуття, думки, емоції, спогади, переживання Я (ліричного героя, автора, суспільного Я тощо) у синтезі з формою вираження твору, що дозволяє через внутрішню інтенцію старшокласникам злитись з наповненням поезії та розкрити свій внутрішній світ, розвинути емпатію, навчитись краще декодувати

дійсність. Таким на занятті методичним інструментарієм, що розкриває повністю ліричний твір та скеровує учнів до злиття з ним, є етап «емоційної паузи», який розвиває емпатію, загалом емоційний інтелект учнів (під час виклику емоцій, почуттів від прочитаного). Тож виокремлення специфіки проведення «емоційної паузи» відповідно до психолого-педагогічних, методологічних номінативів є важливим увиразненням процесу стимуляції уяви учнів з переходом до подальшої інтерпретації твору разом з фоновими знаннями, критичним переосмисленням, застосуванням креативності на занятті.

Аналіз досліджень. У методологічній науковій парадигмі вивченням лірики з аспектом її дидактичного впливу займались Н. Волошина, Г. Клочек, А. Лісовський, В. Неділько та ін. Етапи

вивчення ліричних творів окреслювали у своїх працях С. Сарафян, Л. Перхета (Л. Перхета, 2023), Н. Черниш (Н. Черниш, 2022), зокрема етап «емоційної паузи» вони називають «науковою паузою». Локально Л.Перхета (Л.Перхета, 2023) увиразнювала вивчення лірики відповідно до психолого-педагогічних особливостей розвитку підлітків (як учнів середніх та старших класів), а саме уваги, критичного/образно-асоціативного мислення, а Н.Черниш досліджувала специфіку викладання лірики для реалізації особистісно орієнтованого навчання у шкільній парадигмі. Найбільше простежуємо виокремлення важливості «емоційної паузи» у загальних посібниках з методики викладання зарубіжної літератури Ф. Штейнбука (Ф. Штейнбук, 2009), Л. Удовиченко (Л. Удовиченко, 2022), О. Орлової (О. Орлова, 2021). Окремих досліджень щодо використання етапу «емоційної паузи» у старшій школі немає у методологічній науці, тож ця тематика потребує глибшого опрацювання.

Мета нашої статті полягає в окресленні особливостей проведення етапу «емоційної паузи» під час вивчення лірики на уроках зарубіжної літератури у старшій школі.

Виклад основного матеріалу. Найбільше у навчальній парадигмі зарубіжної літератури впливає на емоційну сферу лірика як форма суб'єктивності, що активує асоціативне мислення, уяву, інтуїтивне декодування образно-символічної системи на основі попередніх знань.

На думку В. Москальця, за умов належно організованої роботи під час аналізу лірики шляхом її індивідуальної інтерпретації кожним учасником можна забезпечити старшокласникам через найбільш емоційно витонченим й обдарованим від природи чуттям словам пережити, якщо не справжнє натхнення, то щось дуже близьке до цього явища (В. Москалець, 2013: 212). Досвід подібного переживання на уроках у старших класах дуже важливий, адже натхнення завжди підсилюється появою естетичного задоволення та сприяє утвердженню самодостатності, позитивних процесів розвитку самооцінки (О. Глеб, 2016: 14). До того ж, як наголошував В. Вернадський, під впливом шедеврів лірики й образотворчого мистецтва людина відчуває істотне посилення потужності мислення, приплив творчої енергії для реалізації нових відкриттів, а з іншого боку, й значно краще самопочуття (В. Вернадський, 2005: 114). Тож під час вивчення ліричних творів у школі учні мають можливість розвинути свій емоційний інтелект і покращити вміння поєднувати власний творчий потенціал зі сферою досліджень в обраній фаховій сфері.

Такою можливістю розвитку емоційного інтелекту на уроках зарубіжної літератури у старшій школі є етап «емоційної паузи», що окреслюється методистами, як «обмежений час, відведений учителем після прочитання ліричного твору для самостійного його осмислення й оцінки, що дає імпульс до саморозвитку і самовиховання» (Ф. Штейнбук, 2009: 213).

Організувати «емоційну паузу» варто у старшій школі на уроках зарубіжної літератури після первісного прослуховування, наступного прочитання поезії. Це час, відведений на особисте переосмислення образно-емоційного наповнення твору, та практика-зупинка для того, щоб учні могли зосередитися на своїх емоціях, почуттях та внутрішніх реакціях від прочитаної поезії. Мета емоційної паузи – забезпечення психологічного комфорту учнів, що сприяє покращенню їхньої здатності до навчання та роботи.

У цілісній структурі уроку вивчення лірики етап «емоційної паузи» відображається середньою ланкою вивчення твору після короткого введення вчителем у контекст твору, пояснення, чому він важливий для розуміння цілісного літературного процесу, первісного прочитання твору вчителем, учнями. Після «емоційної паузи» у старших класах проходить етап інтерпретації образно-символічної канви вірша в парадигмі стилю письменника, художнього напрямку, епохи, та накладається аналіз мовних засобів, версифікації. Це може відобразитись в інтерактивному форматі (семінару, практикуму) або дискусії, диспуту (якщо це повторна робота з твором). Важливим у старшій школі є відведення більше часу для висловлення учнями своїх переконань, вражень від прочитаного, а наступною є творча активність у формі створення власних віршів, відеоробіт тощо з урахуванням проінтерпретованої символічної канви твору. Важливою є рефлексія на кожному етапі заняття та в кінці самого уроку, однак під час вивчення ліричного твору часто охоплює мінімум два заняття, що має завершитись загальними висновками з новою базою фонових знань та розкриттям учнями того, як їхнє розуміння твору та загалом локального літературного періоду змінилося.

Особливістю проведення цього етапу під час вивчення ліричного твору є спершу створення вчителем атмосфери спокою та зосередження через застосування музичних творів, показ пейзажних замальовок, картин художників, скульптур, що дозволяють розкрити через асоціативне мислення наповнення вивченого твору. Далі учні поступово читають вірш, звертаючи увагу на

його тон та власні емоції; образи, що з'являються в уяві. Потім надається час для рефлексії: учні можуть записати свої враження, відчуття та асоціації, спровоковані прочитаним у формі зображення, колажу, схеми тощо. Далі спільне обговорення (групове і потім загальне або одразу класне) загальних вражень має переходити у власне інтерпретацію твору із залученням знань з міфології/культурології/літературознавства.

Відповідно до пріоритетного вивчення поезії модернізму у старших класах учням доцільно пропонувати під час такого етапу осягнення лірики міжмистецький зв'язок злиття асоціацій від прочитаного та спричиненого побаченням/почутим. Так, наприклад, при вивченні поезії Ш. Бодлера «Вечорова гармонія» в 10 класі для відчуття переходу до модернізму учні мають визначити мінорний/мажорний лад поезії та увиразнити для себе зміну естетичних засад літератури в напрямку лірики, перехід від імпресіонізму в символізм, цілісний сугестійний напрямок поезії. Простеження дисонансу вечорового пейзажу та стану ліричного з враженням від останнього «акорду» поезії для учнів має глибоко розкрити атмосферу поезії як матеріалу для подальшої інтерпретації твору зі знаннями теорії, історії літератури.

Під час «емоційної паузи» при вивченні поезії А. Рембо «Голосівки» учні мають ще раз перечитати твір, під заспокійливу музику окреслити настрої твору від власної емоційної відповіді на образи твору. Важливою є прикінцева частина – рефлексія, що може виражатись учнями через власну колористику букв за допомогою асоціацій, власного досвіду, образного мислення у творчій роботі.

Далі за навчальною програмою, осягаючи поезію Поль Верлена «Осінь пісня» під час «паузи», учні можуть надихатись картинами «Осінь в Аржантеї», «Осінь ріка», «Осінь» К. Моне, слухати музичний твір «Гра води» М. Равеля та, зобразивши посередині робочої картки годинник, розкрити асоціативно інші образи поезії з емоційним фоном, який корелює із внутрішніми відчуттями при прочитанні рядків поезії.

Під час вивчення в 11 класі поезії «Зарізана голубка й водограй» Г. Аполінера для покращення асоціативно-образного мислення доречним буде наданням учням картини «Голубка» П. Пікассо для створення «асоціативного куща» з увиразненням символіки поезії на основі емоцій, що виникли від його прочитання.

При осягненні вірша Р. Рільке «Орфей, Еврідіка, Гермес» учні можуть доповнити образну складову поезії в уяві, переглянувши скульптуру

«Орфей та Еврідіка» Я. Дель Селлано, загалом скульптури Орфея, Еврідіки, Гермеса з нагадуванням міфологічного наповнення історії. Також з паралельним прослуховуванням фрагментів опери «Бідування Орфея» Д. Мійо учні можуть створити колажі, що відображатимуть міфологічні мотиви, тематику кохання, втрати.

Для увиразнення художнього світу Ф. Гарсія Лорки у поезії «Про царівну Місяцівну» учні можуть слухати «Андалузський романс» П. Сарасате та паралельно переглядати зображення Гекати у різних малярських інтерпретаціях, записуючи свої відчуття та емоції. Під час рефлексії учням варто дати запитання на кшталт «Які почуття викликав у вас цей вірш?», «Які образи або метафори вам найбільше запам'яталися?».

Робота подекуди може організовуватись як групова під час цього етапу осягнення ліричного твору (саме у частині рефлексії) та прикінцевий етап її має переходити в основний етап роботи інтерпретації твору, обговорення з можливістю поділитись своїми враженнями від прочитаного. Асоціативний ланцюжок, який утворюється в учнів під час стимулювання емоційного інтелекту, стає основою для наступного додавання інформації з культурології, історії/теорії літератури. Творча активність учнів після такого заняття також варто розвивати в аспекті надання завдань креативного характеру: створення мультимедійних рядів, динамічних колажів з переходом у міні-фільм власне образного характеру з урахуванням унікальності поєднання символіки вивченої поезії, особливостей літературного напрямку, авторського стилю тощо.

Таким чином, під час застосування етапу «емоційної паузи» учні розвивають емпатію, вчать розуміти глибину символіки та образної системи, що зустрічається і в повсякденному їхньому житті, відчувати філософське наповнення творів, що розширює їхній світогляд, можливості всебічно переосмислювати інформацію, декодувати приховані смисли та самостійно творчо втілювати через такі знання ідеї в реальність.

Висновки. Увиразнимо, що етап «емоційної паузи» під час вивчення ліричних творів у старших класах дозволяє розкрити творчий потенціал учнів, розвинути асоціативно-образне мислення із поєднанням інтермедіального дискурсу, міжпредметних зв'язків (гуманітарного скерування), що загалом також підвищує емоційний інтелект випускників.

Окреслений нами етап відображається поділом на три умовні частини: підготовчої (прослуховування поезії від вчителя, можливо і пізніше –

актора, учня-декламатора), основної (самостійне прочитання твору із записуванням первісних імпульсивних асоціацій, що виникають з додаванням наступних) та рефлексії (укладання асоціацій, емоцій, що виникли при прочитанні твору в преінтерпретаційну канву з накладанням фонових знань з культурології, особливостей літературного напрямку, епохи, стилю письменника тощо).

«Емоційна пауза» дозволяє учням відпочити від концентрації та аналізу інформації. Це може допомогти зменшити рівень стресу та напруги, які можуть виникнути внаслідок інтенсивної активності мозку під час уроку. Також вона стимулює креативність учнів: під впливом музичного мистецтва та перегляду шедеврів візуального мистецтва вони можуть розглядати проблему з іншого

ракурсу або навіть отримувати нові ідеї, що сприяє підвищенню творчого мислення. Не можемо не зауважити важливості діалогу старшокласників з поезією через візуалізацію: важливо навчити їх побачити кожен образ чи метафору перед очима, почути звуки, відчуті запахи та дотик. Це допомагає ще глибше відчувати емоційне наповнення поезії та, як наслідок, краще інтерпретувати через емпатію події власного життя, комунікувати з людьми.

У цілому, відпочинок між етапами навчання може підвищити продуктивність учнів та краще диференціювати інформацію, а регулярність використання «емоційної паузи» – допомогти підтримувати мотивацію учнів (через чергування відпочинку з цікавою творчою діяльністю на занятті).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вернадський В. Вибрані праці. К. : Наук. думка, 2005. 301 с.
2. Глеб О. Формування у старшокласників уміння інтерпретувати ліричні та ліро-епічні твори української літератури : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2016. 20 с.
3. Москалець В. Психологія особистості: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 415 с.
4. Орлова О. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
5. Пархета Л. Особливості вивчення лірики на уроках літератури. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. Вип. 1(9), 2023. С. 72–78.
6. Удовиченко Л. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навчальний посібник для підготовки до атестації студентів-філологів. Київ, 2022. 121 с.
7. Черниш Н. Особистісно-орієнтоване вивчення лірики на уроках української та зарубіжної літератури. *The first special humanitarian issue of Ukrainian scientists*, 2022. № 2 (17). С. 66–74.
8. Штейнбук Ф.М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. С. 212–219.

REFERENCES

1. Vernadskyi V. (2005) Vybrani pratsi. [Selected works] K.: Nauk. dumka. 301 p. [in Ukrainian].
2. Hleb O. (2016) Formuvannia u starshoklasnykiv uminnia interpretuvaty lirychni ta liro-epichni tvory ukrainiskoi literatury [Formation of high school students' ability to interpret lyrical and lyrical-epic works of Ukrainian literature]: avtoref. dys. kand. ped. nauk : 13.00.02. Kyiv. 20 p. [in Ukrainian].
3. Moskalets V. (2013) Psykholohiia osobystosti: navchalnyi posibnyk [Personality psychology: a study guide] K.: Tsentru uchbovoi literatury. 415 p. [in Ukrainian].
4. Orlova O. (2022) Metodyka navchannia zarubizhnoi literatury: navch.-metod. posib. dlia pidhotovky zdobuvachiv osvithnoho stupenia «bakalavr» filolohichnykh spetsialnosteï pedahohichnykh zakladiv osvity. [Methods of teaching foreign literature: a teaching and methodical manual for the preparation of «bachelor» degree holders in philological specialties of pedagogical educational institutions] Poltava: PNP. 109 p. [in Ukrainian].
5. Parkheta L. (2023) Osoblyvosti vyvchennia liryky na urokakh literatury [Peculiarities of studying lyrics in literature classes] *Psykhologo-pedahohichni problemy suchasnoi shkoly*. Vyp. 1(9). pp. 72–78. [in Ukrainian].
6. Udovychenko L. (2022) Metodyka navchannia zarubizhnoi literatury v zakladakh zahalnoi serednoi osvity. [Methods of teaching foreign literature in institutions of general secondary education] Navchalnyi posibnyk dlia pidhotovky do atestat-sii studentiv-filolohiv. Kyiv. 121 p. [in Ukrainian].
7. Chernysh N. (2022) Osobystisno-oriientovane vyvchennia liryky na urokakh ukrainiskoi ta zarubizhnoi literatury [Personality-oriented study of lyrics in lessons of Ukrainian and foreign literature] *The first special humanitarian issue of Ukrainian scientists*. № 2 (17). pp. 66–74. [in Ukrainian].
8. Shteinbuk F.M. (2009) Metodyka vykladannia zarubizhnoi literatury v shkoli: navchalnyi posibnyk. [Methodology of teaching foreign literature at school: study guide] Ternopil: Mandrivets. pp. 212–219. [in Ukrainian].

УДК 81-36+81-11

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-2-22>**Олена КРУТЬ,***orcid.org/0000-0002-3288-4870*

доцент кафедри англійської філології та перекладу

Горлівського інституту іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»
(Дніпро, Україна) *olenakrut1@gmail.com*

МЕТАФОРИЧНІ ТЕХНІЧНІ ТЕРМІНИ ЯК ЗАСІБ НАЙМЕНУВАННЯ СВІТУ ДІЙСНОСТІ

Стаття присвячена вивченню структурних та семантичних особливостей метафоричних технічних термінів. **Актуальність** теми обумовлена зростаючим інтересом дослідників до дослідження мови для спеціальних цілей, номінативних процесів, які полягають в основі фахових новоутворень. Термінологічна лексика як один із засобів репрезентації структури представлення знань та уявлень про оточуюче технічне середовище людини займає важливе місце в системах мов. Однак деякі аспекти термінологічної лексики, зокрема, використання метафоричних технічних все ще недостатньо вивчені.

Метою статті є аналіз структурних та семантичних особливостей технічних новоутворень. **Мета** статті визначає наступні завдання: розглянути сутність поняття термінів, метафоричних, зокрема; охарактеризувати основні напрями досліджень; проаналізувати структурні особливості найменувань певної галузі; визначити основні способи їхнього утворення; виокремити основні типи метафоричних термінів. Доведено, що використання метафоричних термінів все частіше стає об'єктом досліджень сучасних вчених.

Структурно метафоричні терміни представлено простими, похідними та складними словами, словосполученнями, багатоконпонентними новоутвореннями. Встановлено, що семантика термінів автотранспортної галузі формується як результат взаємодії словотвірних значень, поняттєвого компонента на основі асоціацій, що закладено у термінологічній одиниці вторинної номінації. Виокремлено основні типи формування антропологічних, неантропологічних метафор, що полягають в основі найменувань.

Вивчення структурних та семантичних особливостей новоутворень вважається підготовчим етапом, що передуює когнітивний етап дослідження метафоричної технічної термінології.

Ключові слова: метафоричні технічні терміни, структурні особливості, семантика, способи новоутворень, антропологічна метафора, неантропологічна метафора.

Olena KRUT,*orcid.org/0000-0002-3288-4870*Associate Professor at the English Philology and Translation Department
Horlivka Institute for Foreign Languages of Donbas State Pedagogical University
(Dnipro, Ukraine) *olenakrut1@gmail.com*

METAPHORICAL TECHNICAL TERMS AS A MEANS OF THE WORLD OF REALITY NOMINATION

The paper deals with the study of structural and semantic peculiarities of metaphorical technical terms. The relevance of the topic is due to the growing interest of researchers in the study of language for special purposes, the processes of nomination, the basis of professional new words formation. Terminological units as one of the means of identifying the structure of knowledge and ideas representation about the surrounding technical environment of a person, occupy a special place in language systems. However, some aspects of the terminological units, in particular, the usage of metaphorical technical terms in the industry, are still not sufficiently studied.

The purpose of the article is to analyze structural and semantic peculiarities of new words formation. **The purpose** of the article determines the following **tasks**: to consider the essence of the concept of terms, metaphorical, in particular; to describe the main areas of research; to analyze the structural features of the technical names formation; to define the main methods of their formation; to distinguish the main types of metaphorical terms. It has been proved that the usage of metaphorical terms is increasingly becoming the object of research by modern scientists.

Structurally, metaphorical terms are represented by simple, derivative, and composite words, word-combinations, and multicomponent units. It has been established that the semantics of the terms of the industry is formed as a result of the interaction of word-forming meanings, a conceptual component based on associations, laid in the basis of the terminological units of the secondary nomination. The main types of formation of anthropological and non-anthropological metaphors, the core of nomination, were singled out.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Богдан ГЛІНКА РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ПРОМИСЛІВ НА ТЕРИТОРІЇ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	4
Олександр ГРОМІК ФАКТОРИ РОЗВИТКУ КОЛЕКТИВНОЇ СВІДОМОСТІ ЯПОНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	14
Володимир ЗУЙКОВ ВПЛИВ РЕФОРМАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ В ЄВРОПІ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	21

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Олена КУЛІНІЧ АРАБСЬКЕ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО НА КУЛЬТУРНІЙ МАПІ АРАБСЬКОГО СВІТУ.....	30
Чжуцзюнь КУН СИМФОНІЧНА ПОЕМА «ХУТУНИ ПЕКІНА» («BEIPING HUTONG») ААРОНА АВШАЛОМОВА: ДРАМАТУРГІЧНІ ТА МОВНО-КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	36
Людмила ЛАДОНЬКО, Діана ЦІЛИНА МОЛОДІЖНІ СУБКУЛЬТУРИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	43
Микола ЛЕВЧЕНКО, Віталій РАКОВИЧ, Ольга ГУЛЯЄВА ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ПЛАГІАТУ В ЕПОХУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ.....	49
Єлізавета ЛІПТЮК ТВОРЧА СИНЕРГІЯ СПІВАКА І КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В РОБОТІ НАД КАМЕРНО-ВОКАЛЬНИМ РЕПЕРТУАРОМ.....	56
Максим МАЛИЛЬО ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ЗАКАРПАТСЬКИХ МАЙСТРІВ РІЗЬБЯРСТВА 19 СТОЛІТТЯ.....	64
Оксана МОСЕНДЗ ЧЕРВОНИЙ КОЛІР В УКРАЇНСЬКОМУ АВАНГАРДІ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	71
Ван МЯО ФОРТЕПІАННИЙ ЦИКЛ ФЛОРАНА ШМІТТА «ТІНІ»: ОРИГІНАЛЬНІ СТИЛЬОВІ ПРОЄКЦІЇ.....	77
Іванна ПАВЕЛЬЧУК МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ В ЗАЛАХ НСХУ «БОГДАН ЗБРИСЬКИЙ: ЖИВОПИС, ГРАФІКА, СКУЛЬПТУРА».....	84
Оксана ПАСЬКО, Дмитро МАЛЯР, Тетяна ВІРЧЕНКО ВИКОРИСТАННЯ АРТ-КВІЛТУ У СТИЛІЗАЦІЇ 3D ОБ'ЄКТІВ.....	92
Вікторія ПРИСТАВКА ДО ПИТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЮВАННЯ ЗІНІВ ТА АРТБУКІВ.....	97
Маргарита ПУГАЧЕНКО МОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СТВОРЕННІ ЦІЛИХ СКЛЯНИХ БРАСЛЕТІВ В РІЗНИХ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЯХ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО СЬОГОДЕННЯ.....	107
Галина САВЧИН КОПІЮВАННЯ ЯК МЕТОД ОВОЛОДІННЯ ХУДОЖНЬОЮ МАЙСТЕРНІСТЮ.....	113
Євген САННІКОВ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МИСТЕЦЬКУ ОСВІТУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	118

Іван СЕЛІВАНОВ КОМУНІКАТИВНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СТАТИЧНОЇ ТА ІНТЕРАКТИВНОЇ ІНФОГРАФІКИ У СУЧАСНОМУ ВЕБСЕРЕДОВИЩІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	123
Олена СКВОРЦОВА УНІВЕРСАЛІЗМ ВОКАЛІСТА У ПРОСТОРИ СУЧАСНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.....	131

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Olena KOVALOVA CLASSIFICATION OF NEOLOGISMS IN SOCIAL NETWORKS AND METHODS OF THEIR TRANSLATION	138
Леся КРАВЧЕНКО, Оксана ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК, Тетяна КУРИЧКА ОСОБЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТАПУ «ЕМОЦІЙНОЇ ПАУЗИ» НА УРОКАХ ВИВЧЕННЯ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У СТАРШІЙ ШКОЛІ.....	145
Олена КРУТЬ МЕТАФОРИЧНІ ТЕХНІЧНІ ТЕРМІНИ ЯК ЗАСІБ НАЙМЕНУВАННЯ СВІТУ ДІЙСНОСТІ.....	150
Svitlana MAKUKHINA THE IMPACT OF MOTIVATION ON FOREIGN LANGUAGE LEARNING.....	155
Ольга МІГОРЯН, Тетяна ПАВЛОВИЧ СУЧАСНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ПІДХОДИ В ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....	160
Ольга МІТЕНКО ХАРАКТЕРИСТИКА МІСЦЯ ЧЛЕНІВ ФРАНЦУЗЬКОГО РЕЧЕННЯ У СКЛАДІ ТЕМИ.....	166
Ірина МОРОЗОВА, Юлія АФНАСЬЄВА КОНСТРУЮВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ПРЕЗИДЕНТА США В ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВАХ.....	171
Lidiiia NARIZHNA FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES.....	177
Maria NEVREVA, Olena LEBEDEVA, Olga GVOZD STATISTICAL CHARACTERISTICS OF ROOT MORPHEMES IN TEXTS OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DISCOURSE.....	181
Юліана НЕСТЕРОВИЧ РОЛЬ АКСІОЛОГІЧНОГО СКЛАДНИКА В СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ «ЗРАДНИК» (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ РОМАНА ІВАНИЧУКА «ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ТОМИ»).....	187
Маруна ОНІПЕНКО BASIC METHODS OF FORMING MARITIME TERMS IN ENGLISH.....	193
Олександра ПАЛЬЧЕВСЬКА, Петро ГУБИЧ, Софія АЛЕКСАНДРОВА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ (НА МАТЕРІАЛІ ЩОДЕННИКІВ ВІЙНИ).....	199
Ludmila PIETRUSZKA EPONIMY POCHODZENIA ORIENTALNEGO W JĘZYKU POLSKIM.....	205

ПЕДАГОГІКА

Роман КОРСАК ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ЧЕХІЇ	211
Валентина КРАВЧЕНКО, Тетяна ШАРОВА ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЗАСОБУ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	219

Olha KUZNIETSOVA, Inna KULAKOVA INTEGRATION OF AI TOOLS IN TEACHING GRAMMAR.....	225
Олена КУЛИК РОЛЬ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	231
Інна КУЛІШ, Олена ОСАДЧА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНOSTІ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	235
Любов ЛІКАРЧУК, Марія ЛІКАРЧУК СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	241
Світлана ЛОТОШНІКОВА, Ігор ШУТЕНКО, Тетяна БАЛАБУХА ВИБІР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	247
Надія ЛУКАФЕЙНИК ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА. ПОЛТАВСЬКИЙ РОЗПИС.....	252
Зоріслав МАКАРОВ, Олександра БІЛОУС ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ЗА ДОБИ ІНТЕРНЕТУ: ОСВІТНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ...258	
Маргарита МАЛАХОВА, Олена ОВЧАРЕНКО-ПЄШКОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	268
Natalia OHORODNYK ENHANCING CRITICAL THINKING SKILLS WHILE LEARNING MARITIME ENGLISH.....	275
Марія БІЛОКОПИТОВА, Карина ОСТРОВСЬКА РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	283
Вікторія ПАВЕЛКО ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	287
Тетяна ПАСІЧНИК ЛІНГВІСТИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ У КОНТЕКСТІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	292
Марія ПОГОДІНА, Христина МАНЬКОВСЬКА РОЗВИТОК SOFT SKILLS У КУРСАНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	299
Олександр ПОЗДНЯКОВ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ»: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ.....	305
Марія ПОЧИНКОВА, Світлана БАДЕР ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	312

CONTENTS

HISTORY

- Bohdan HLINKA**
DEVELOPMENT OF INDUSTRY AND INDUSTRY IN THE TERRITORY
OF SUBCARPATHIAN RUS IN THE INTERWAR PERIOD.....4
- Oleksandr HROMIK**
FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF THE COLLECTIVE CONSCIOUSNESS
OF JAPANESE SOCIETY IN THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY.....14
- Volodymyr ZUIKOV**
THE INFLUENCE OF THE REFORMATION UPON THE DEVELOPMENT
OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN MEDIEVAL.....21

ART STUDIES

- Olena KULINICH**
ARABIC MUSICAL ART ON THE CULTURAL MAP OF THE ARAB WORLD.....30
- ZhuJun KONG**
SYMPHONIC POEM “BEIPING HUTONG” BY AARON AVSHALOMOV:
DRAMATIC AND LINGUISTIC AND COMPOSITIONAL FEATURES.....36
- Liudmyla LADONKO, Diana TSYLINA**
YOUTH SUBCULTURES AS AN IMPORTANT FACTOR OF SOCIALIZATION
OF MODERN YOUTH.....43
- Mykola LEVCHENKO, Vitalii RAKOVYCH, Olha HULIAIEVA**
INNOVATIONS AND CHALLENGES OF PLAGIARISM IN THE ERA
OF GLOBAL DIGITAL CULTURE.....49
- Yelizaveta LIPITIUK**
CREATIVE SYNERGY OF A SINGER AND A CONCERTMASTER
IN THE WORK ON CHAMBER VOCAL REPERTOIRE.....56
- Maksym MALYLO**
CREATIVE WORK OF 19TH CENTURY TRANSCARPATHIAN CARVING MASTERS.....64
- Oksana MOSENDZ**
RED COLOR IN THE UKRAINIAN AVANTGARDE XX CENTURY.....71
- Vang MIAU**
FLORAN SCHMITT’S PIANO CYCLE «SHADOWS»: ORIGINAL PROJECTIONS OF STYLE.....77
- Ivanna PAVELCHUK**
ART PROJECT IN THE HALLS OF THE NATIONAL UNION OF ARTISTS
OF UKRAINE: “BOHDAN ZBRYSKYI: PAINTING, GRAPHICS, SCULPTURE”.....84
- Oksana PASKO, Dmytro MALIAR, Tetyana VIRCHENKO**
USING ART QUILT IN THE STYLIZATION OF 3D OBJECTS.....92
- Viktoriiia PRYSTAVKA**
ON THE ISSUE OF DIFFERENTIATING ZINES AND ART BOOKS.....97
- Marharyta PUHACHENKO**
FASHION TRENDS IN THE CREATION OF INTEGRAL GLASS BRACELETS ACROSS
VARIOUS ETHNOCULTURAL TRADITIONS FROM ANTIQUITY TO THE PRESENT.....107
- Galyna SAVCHYN**
COPYING AS A METHOD OF MASTERING ARTISTIC SKILLS.....113
- Yevhen SANNIKOV**
INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE
IN ART EDUCATION: PROBLEMS AND WAYS OF SOLVING118

<hr/>	
Ivan SELIVANOV	
COMMUNICATIVE EFFECTIVENESS OF STATIC AND INTERACTIVE INFOGRAPHICS IN THE MODERN WEB ENVIRONMENT: A COMPARATIVE ANALYSIS.....	123
Olena SKVORTZOVA	
UNIVERSALISM IF THE VOCALIST IN THE SPACE OF CONTEMPORARY NATIONAL CULTURE.....	131
LINGUISTICS. LITERATURE STUDIES	
Olena KOVALOVA	
CLASSIFICATION OF NEOLOGISMS IN SOCIAL NETWORKS AND METHODS OF THEIR TRANSLATION	138
Lesia KRAVCHENKO, Oksana LYPCHANKO-KOVACHIK, Tetiana KURYCHKA	
A FEATURE OF THE IMPLEMENTATION OF THE «EMOTIONAL PAUSE» STAGE IN THE LESSONS OF STUDYING LYRIC WORKS OF FOREIGN LITERATURE IN HIGH SCHOOL.....	145
Olena KRUT	
METAPHORICAL TECHNICAL TERMS AS A MEANS OF THE WORLD OF REALITY NOMINATION.....	150
Світлана МАКУХІНА	
ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	155
Olga MIGORIAN, Tetyana PAVLOVYCH	
MODERN LINGUISTIC APPROACHES IN LITERARY STUDIES (ON ENGLISH LANGUAGE BASIS).....	160
Olha MITENKO	
CHARACTERISTICS OF THE PLACE OF THE MEMBERS OF THE FRENCH SENTENCE WITHIN THE SUBJECT.....	166
Iryna MOROZOVA, Yuliia AFANASIEVA	
CONSTRUCTING THE DISCURSIVE PERSONALITY OF THE USA PRESIDENT IN INAUGURAL ADDRESSES.....	171
Lidiia NARIZHNA	
FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES.....	177
Maria NEVREVA, Olena LEBEDEVA, Olga GVOZD	
STATISTICAL CHARACTERISTICS OF ROOT MORPHEMES IN TEXTS OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DISCOURSE.....	181
Yuliana NESTEROVYCH	
THE ROLE OF THE AXIOLOGICAL COMPONENT IN THE STRUCTURE OF THE CONCEPT “TRAITOR” (BASED ON THE MATERIAL OF THE STORY “THE GOSPEL OF THOMAS” BY ROMAN IVANYCHUK).....	187
Марина ОГІЄНКО	
БАЗОВІ МЕТОДИ УТВОРЕННЯ МОРСЬКИХ ТЕРМІНІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	193
Oleksandra PALCHEVSKA, Petro HUBYCH, Sofia ALEKSANDROVA	
PECULIARITIES OF USING TRANSLATION TRANSFORMATIONS WHEN TRANSLATING FROM UKRAINIAN INTO ENGLISH AND POLISH (BASED ON THE MATERIAL OF WAR DIARIES).....	199
Ludmila PIETRUSZKA	
EPONIMY POCHODZENIA ORIENTALNEGO W JĘZYKU POLSKIM.....	205
<hr/>	

PEDAGOGY

Roman KORSACK INNOVATIVE APPROACHES IN THE TRAINING OF HOTEL AND RESTAURANT SPECIALISTS: THE EXPERIENCE OF UKRAINE AND THE CZECH REPUBLIC.....	211
Valentyna KRAVCHENKO, Tetiana SHAROVA INTEGRATION OF AN ELECTRONIC TOOL FOR EDUCATIONAL PURPOSES ON THE HISTORY OF UKRAINIAN LITERATURE INTO THE EDUCATIONAL PROCESS OF A HIGH SCHOOL.....	219
Olha KUZNIETSOVA, Inna KULAKOVA INTEGRATION OF AI TOOLS IN TEACHING GRAMMAR.....	225
Olena KULYK ROLE OF IMMERSIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING THE UKRAINIAN LANGUAGE.....	231
Inna KULISH, Olena OSADCHA CURRENT ISSUES OF DETERMINING THE CRITERIA OF LOGICAL-MATHEMATICAL COMPETENCE FORMATION IN PRESCHOOLERS.....	235
Liubov LIKARCHUK, Mariia LIKARCHUK CURRENT TENDENCIES OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	241
Svitlana LOTOSHNIKOVA, Igor SHUTENKO, Tetyana BALABUKHA SELECTION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES.....	247
Nadiia LUKAFEINYK DEVELOPING THE CREATIVE POTENTIAL OF DESIGN STUDENTS THROUGH VISUAL ARTS: THE POLTAVA PAINTING PERSPECTIVE.....	252
Zorislav MAKAROV, Olexandra BILOUS PERSONAL DEVELOPMENT IN THE AGE OF THE INTERNET: EDUCATIONAL CHALLENGES AND PROSPECTS.....	258
Marharyta MALAKHOVA, Olena OVCHARENKO-PIESHKOVA PREPARATION OF THE FUTURE TEACHERS IN THE MUSICAL ART FOR THE FORMING OF ARTISTIC AND CREATIVE COMPETENCE OF THE STUDENTS BY MEANS OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES.....	268
Natalia OHORODNYK ENHANCING CRITICAL THINKING SKILLS WHILE LEARNING MARITIME ENGLISH.....	275
Mariia BILOKOPYTOVA, Karyna OSTROVSKA THE ROLE OF MOTIVATION IN TEACHING ENGLISH TO STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALITIES.....	283
Viktoriya PAVELKO FORMATION OF MATHEMATICAL SKILLS AS AN IMPORTANT CONDITION FOR PERSONALITY DEVELOPMENT.....	287
Tetiana PASICHNYK LINGUISTIC AND PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF INTERPRETING IN THE CONTEXT OF METHODOLOGICAL TRAINING OF PRE-SERVICE INTERPRETER TRAINERS.....	292
Mariia POHODINA, Khrystyna MANKOVSKA DEVELOPING SOFT SKILLS IN CADETS AT ENGLISH LANGUAGE CLASSES.....	299
Oleksandr POZDNIAKOV DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF STUDENTS OF THE FIELD OF STUDY «SERVICES»: LINGUO-CULTURAL ASPECT	305
Mariia POCHYNKOVA, Svitlana BADER READINESS OF TEACHERS TO FORM CRITICAL THINKING PERSONALITY.....	312

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>